

Številka: 091-25/2010

Datum: 2.9.2010

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA KOMUNICIRANJE
Gregorčičeva 25

1000 LJUBLJANA
e-pošta: gp.ukom@gov.si

ZADEVA: Predlog 956: Dosmrtna kazen zapora – stališče Ministrstva za pravosodje

ZVEZA: Dopis RS, Urada Vlade za komuniciranje, številka: 092-164/2010/1 z dne 26.8.2010

Spoštovani!

Ministrstvo za pravosodje je dne 26.8.2010 prejelo predlog 956 v zvezi z uvedbo dosmrtna kazni zapora za najhujše zločine, brez možnosti pomilostitve in glede seštevanja izrečenih kazni. Stališče Ministrstva za pravosodje glede navedenega predloga je naslednje:

I. VELJAVNA UREDITEV V KAZENSKEM ZAKONIKU V ZVEZI Z DOSMRTNIM ZAPOROM IN ZAKONU O POMILOSTITVI V ZVEZI S POMILOSTITVIJO

Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 55/08, 66/08 – popr., 39/09 in 55/09 – odločba Ustavnega sodišča RS, v nadaljevanju: KZ-1) v drugem odstavku 46. člena določa, da se sme kazen dosmrtnega zapora izreči za kazniva dejanja genocida, hudodelstva zoper človečnost, vojnega hudodelstva in agresijo ter pod pogoji iz 1. točke drugega odstavka 53. člena tega zakonika za dve ali več kaznivih dejanj po petem odstavku 108. člena (terorizem), po 116. členu (umor), po 352. členu (uboj predsednika republike), po drugem odstavku 360. člena (kaznovanje za najhujše oblike kaznivih dejanj), po četrtem odstavku 371. člena (ogrožanje oseb pod mednarodnim varstvom) in po tretjem odstavku 373. člena KZ-1 (jemanje talcev).

V 53. členu KZ-1 ureja stek kaznivih dejanj - če je storilec z enim dejanjem ali več dejanji storil dve ali več kaznivih dejanj, za katera se mu hkrati sodi, določi sodišče najprej kazen za vsako posamezno kaznivo dejanje, nato pa izreče za vsa ta kazniva dejanja enotno kazen. Tako med drugim tudi določa, da sodišče izreče enotno kazen dosmrtnega zapora, če je za dve ali več kaznivih dejanj iz drugega odstavka 46. člena KZ-1 v steku določilo kazen zapora tridesetih let.

Obsojenca, ki mu je sodišče izreklo kazen dosmrtnega zapora, se sme tudi pogojno odpustiti (tretji odstavek 88. člena KZ-1), ko je prestal petindvajset let zapora.

95. člen KZ-1 (nezastarljivost kaznivih dejanj) določa, da kazenski pregon in izvršitev kazni ne zastarata za kazniva dejanja, za katera se sme po tem zakoniku izreči kazen dosmrtnega zapora, za kazniva dejanja iz 100. do 105. člena tega zakonika in tudi ne za tista kazniva

dejanja, za katera po mednarodnih pogodbah zastaranje ni mogoče. Izvršitev kazni dosmrtnega zapora ne zastara.

Dosmrtni zapor pa KZ-1 omenja tudi pri amnestiji in pomilostitvi in sicer drugi odstavek 98. člena določa, da se, če je bila izrečena kazen dosmrtnega zapora, s pomilostitvijo ali na podlagi amnestije izreče kazen zapora od petindvajset do trideset let.

Postopek v zvezi s pomilostitvijo ureja Zakon o pomilostitvi (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju: Zakon o pomilostitvi). Postopek za pomilostitev se začne na prošnjo ali po uradni dolžnosti. Pristojno sodišče v postopku za pomilostitev zahteva od pristojnih državnih organov, organov lokalnih skupnosti, organizacij in skupnosti podatke o obsojenčevih socialnih in premoženjskih razmerah, o njegovem življenju pred nastopom prestajanja kazni, o obnašanju med prestajanjem kazni in o drugih okoliščinah, pomembnih pri odločanju o pomilostitvi. Mnenje o upravičenosti pomilostitve da tudi pristojni državni tožilec. V postopku za pomilostitev po uradni dolžnosti (začne ga minister, pristojen za pravosodje) mnenje sodišča in pristojnega državnega tožilca o upravičenosti pomilostitve ni potrebno. Zakon o pomilostitvi ureja izjemo glede pomilostitve – predsednik republike ne more pomilostiti obsojenca, ki prestaja kazen zapora v Republiki Sloveniji po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča.

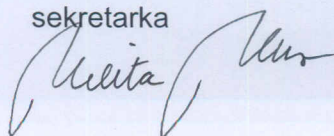
49. člen KZ-1 določa pravila za odmero kazni. Storilcu kaznivega dejanja odmeri sodišče kazen v mejah, ki so z zakonom predpisane za to dejanje glede na težo storjenega dejanja in storilčevo krivdo. Pri tem upošteva sodišče vse okoliščine, ki vplivajo na to, ali naj bo kazen manjša ali večja (olajševalne in obteževalne okoliščine), zlati pa: stopnjo storilčeve kazenske odgovornosti, nagibe, iz katerih je dejanje storil, stopnjo ogrožanja ali kršitve zavarovane pravne vrednote, okoliščin, v katerih je bilo dejanje storjeno, prejšnje življenje storilca, njegove osebne in premoženjske razmere, njegovo obnašanje po storjenem dejanju, zlasti, ali je poravnal škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem, in druge okoliščine, ki se nanašajo na storilčevo osebnost. Pri odmeri kazni storilcu, ki je storil kaznivo dejanje potem, ko je že bil pravnomočno obsojen, ali pa je kazen prestal oziroma je zastarala ali pa mu je bila odpuščena (povratak), sodišče upošteva zlasti, ali je bilo prejšnje dejanje iste vrste kot novo, ali sta bili obe dejanji storjeni iz enakih nagibov in koliko časa je poteklo od prejšnje obsodbe oziroma od prestane, odpuščene ali zastarane kazni.

II. PRIMERNOST OZIROMA NEPRIMERNOST ZA OBRAVNAVO

Ureditev v KZ-1 v zvezi s kaznijo dosmrtnega zapora je vprašanje, ki terja širšo strokovno razpravo. KZ-1, kot je navedeno zgoraj, že določa kazen dosmrtnega zapora za najhujša kazniva dejanja. Pomilostitev pa ureja poseben zakon – Zakon o pomilostitvi, pri čemer tudi v primeru pomilostitve ni mogoče izreči kazen zapora, ki bi bila nižja od petindvajset let. Ker gre v primeru kazni dosmrtnega zapora in možnosti pomilostitve za zahtevnejše pravno vprašanje glede katerega je treba upoštevati tudi primerjalnopravno ureditev, menimo, da predlog 956 tudi zaradi nerazumljivosti in nenatančnosti ni primeren za obravnavo. Kot je navedeno zgoraj, ima KZ-1 že urejeno vprašanje odmere kazni in sicer tudi v primerih, da gre za povratak. Sodišče v primeru, da gre za povratak, upošteva ali je bilo prejšnje dejanje iste vrste kot novo, ali sta bili obe dejanji storjeni iz enakih nagibov in koliko časa je poteklo do prejšnje obsodbe oziroma od prestane kazni.

Lep pozdrav.

Pripravila:
Melita NIKŠE
sekretarka

Andreja LANG
generalna direktorica